T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/331
KARAR NO : 2022/469
KARAR TR : 31/10/2022

ÖZET: Davalı Üniversitede okutman olarak çalışan davacının, iş sözleşmesini feshettikten sonra, ödenmediğini ileri sürdüğü kıdem tazminatı, ücretli izin, özel sağlık sigortası iadesi alacağı, Öğretim Görevlisi Kadrosuna geçişinden doğan ücret alacaklarının, yasal faizi ile birlikte tahsiline karar verilmesi istemiyle açtığı davanın, İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : S.A
Vekili : Av. A. Ö
Davalılar : Adli Yargıda
1-İ.Ş.Ü.R
Vekili : Av. S. İ
2- Bilim ve Sanat Vakfı
Vekili : Av. S. U
İdari Yargıda
1-Marmara Üniversitesi Rektörlüğü
2-İ. Ş. Ü. R

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin davalı Vakıf Üniversitesinde 01/09/2014-22/11/2019 tarihleri arasında ingilizce okutmanı olarak çalıştığını, Üniversiteye Halkbankası tarafından ihtiyati haciz uygulandığını, davacının bu durumdan haberdar edilmediğini, ücretinin ödenmemesi nedeni ile müvekkilinin iş akdini haklı nedenle feshettiğini, 54 gün gecikme ile ücretinin YÖK tarafından garantör atanan Marmara Üniversitesi tarafından ödendiğini, SGK'ya işten çıkış bildiriminin 03 *"İstifa"* kodu ile bildirildiğini, öğretim görevlisi kadrosuna geçmesine rağmen maaşında ve unvanında resmen değişiklik yapılmadığını, son brüt maaşının 9.375 TL net maaşının ise 6.236 TL olduğunu, kendisine verilen akademik karta 320 TL yemek bedeli tanımlandığını, müvekkilinin ihtar sonrasında iş akdi feshedilerek mağdur edildiğini, yıllık izin ücreti için yapılan ödemede eksik hesaplama bulunduğunu, kendisinden özel sağlık sigortası kesintisi yapılmasına rağmen üniversitenin son iki aylık dönemde bu ödemeyi yapmadığını ve bu konuda da mağdur olduğunu ileri sürerek 100 TL kıdem tazminatı, 100 TL ücretli izin, 100 TL Özel Sağlık Sigortası iadesi alacağı, 100 TL Öğretim Görevlisi Kadrosuna geçişinden doğan alacakları olmak üzere toplam 400 TL alacağının faiziyle birlikte davalıdan tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2**. İstanbul Anadolu 27. İş Mahkemesi 20/10/2021 tarihli ve E.2020/56, K.2021/475 sayılı kararı ile,** davacının davalı iş yerinde ingilizce okutman olarak görev yaptığı, Vakıf Üniversitesinde öğretim elamanı olarak çalışan davacının Devlet Üniversitelerinde olduğu gibi idari sözleşme ile çalıştığı, uyuşmazlıkta idari yargının görevli olduğunun anlaşıldığı gerekçesiyle, davanın yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle usulden reddine karar vermiş, bu karara karşı davacı vekili istinaf isteminde bulunmuştur.

3. İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 29. Hukuk Dairesi 02/02/2022 tarihli ve E.2022/16, K.2022/50 sayılı kararı ile, dosya kapsamı, ilk derece mahkemesi kararının dayandığı deliller, delillerin takdiri, karar gerekçesine göre istinaf başvuru nedenleriyle sınırlı olmak ve kamu düzeni kapsamında yapılan inceleme sonucunda davacı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine kesin olarak karar vermiştir.

4. Davacı vekili bu kez, Kıdem tazminatı alacağı olarak 33.094,03 TL, yıllık izin alacağı olarak 3.353,53 TL, özel sigorta prim iadesi olarak şimdilik 228,36 TL'nin sözleşmenin feshedildiği tarih olan 22/11/2019 tarihinden itibaren

yasal faizden az olmamak üzere en yüksek mevduat faizi ile birlikte davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsili istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **İstanbul 13. İdare Mahkemesi 22/04/2022 tarihli ve E.2022/870 sayılı kararı ile,**davacı ile faaliyet izni kaldırılan davalı idare arasında akdedilen hizmet sözleşmesinin idari sözleşme olarak nitelendirilmesinden bağımsız olarak bu sözleşme hakkında 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerinin uygulanacağının açık kanun hükmüyle kurala bağlandığı gözetildiğinde; kanun koyucunun, bu sözleşmelerden dolayı personel ile faaliyet izni kaldırılan üniversite arasında çıkabilecek uyuşmazlıkların, iş hukuku çerçevesinde iş mahkemelerince çözümlenmesini öngördüğünün anlaşıldığı, kanun koyucunun amacına uygun olarak 4857 sayılı Kanun'a tabi olduğu öngörülen iş sözleşmesinden ve anılan Kanundan doğan işçilik alacaklarından kaynaklanan iş bu uyuşmazlığın iş hukuku kuralları çerçevesinde görüm ve çözümünde iş mahkemelerinin görevli bulunduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle 2247 Sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli mahkemenin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. Anayasa'nın *"Yükseköğretim Kurumları"* başlıklı 130. maddesinin birinci, ikinci ve onuncu fıkraları şöyledir:

"Çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile; ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversiteler Devlet tarafından kanunla kurulur.

...

Kanunda gösterilen usul ve esaslara göre, kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile vakıflar tarafından, Devletin gözetim ve denetimine tabi yükseköğretim kurumları kurulabilir.

...

Vakıflar tarafından kurulan yükseköğretim kurumları, mali ve idari konuları dışındaki akademik çalışmaları, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden, Devlet eliyle kurulan yükseköğretim kurumları için Anayasada belirtilen hükümlere tabidir."

7. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'na 5772 sayılı Kanun ile eklenen ve vakıflarca kurulacak yükseköğretim kurumları ile ilgili düzenlemeler getiren Ek 2. maddesi şöyledir:

"Vakıflar; kazanç amacına yönelik olmamak şartıyla ve mali ve idari hususlar dışında, akademik çalışmalar, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden bu Kanunda gösterilen esas ve usullere uymak kaydıyla, Yükseköğretim kurumları veya bunlara bağlı birimlerden birini veya birden fazlasını ya da bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsüne bağlı olmaksızın, ekonominin ihtiyaç duyduğu alanlarda yüksek nitelikli işgücü yetiştirmek amacıyla, bu Kanun hükümleri çerçevesinde kalmak şartıyla meslek yüksekokulu kurabilir. Bu meslek yüksekokulu, kamu tüzel kişiliğini haiz olup, Cumhurbaşkanı kararı ile kurulur. Kurulacak meslek yüksekokullarına, meslek ve teknik eğitim bölgesinde gereksinim duyulması esastır. ..."

8. Aynı Kanun'unEk 5. maddesi şöyledir:

"Vakıflarca kurulacak yükseköğretim kurumlarının, vakıf yönetim organı dışında en az yedi kişiden oluşan bir mütevelli heyeti bulunur. Mütevelli heyet üyeleri, vakıf yönetim organı tarafından dört yıl için seçilir, süresi biten üyeler yeniden seçilebilir. Mütevelli heyet üyelerinin yaş sınırlaması hariç Devlet memuru olma niteliklerine sahip bulunmaları ve en az üçte ikisinin lisans düzeyinde yükseköğrenim görmüş olması gerekir. Mütevelli heyet üyeleri kendi aralarından bir başkan seçer.

Mütevelli heyet vakıf yükseköğretim kurumunun tüzelkişiliğini temsil eder. Vakıf yükseköğretim kurumlarının yöneticileri Yükseköğretim Kurulunun olumlu görüşü alınarak mütevelli heyet tarafından atanır. Mütevelli heyet; vakıf yüksek öğretim kurumu yöneticilerine uygun gördüğü ölçüde yetkilerini devredebilir. Yükseköğretim kurumunda görevlendirilecek yöneticiler ve öğretim elemanları ile diğer personelin sözleşmelerini yapar, atamalarını ve görevden alınmalarını onaylar, yükseköğretim kurumunun bütçesini onaylar ve uygulamaları izler, ayrıca vakıfça hazırlanan yönetmelik hükümlerine göre diğer görevleri yürütür.

Mütevelli heyetin toplantı nisabı ve karar alınması ile ilgili hususlarda bu Kanunun 61 inci maddesi hükmü uygulanır."

9. Aynı Kanun'un Ek 8. maddesi şöyledir:

" Vakıfca kurulacak yükseköğretim kurumlarındaki akademik organlar, Devlet yükseköğretim kurumlarındaki akademik organlar gibi düzenlenir ve onların görevlerini yerine getirir. Öğretim elemanlarının nitelikleri Devlet yükseköğretim kurumlarındaki öğretim elemanlarının niteliklerinin aynıdır. Devlet yükseköğretim kurumlarında çalışmaları yasaklanmış veya disiplin yoluyla bu

kurumlardan çıkarılmış kişiler, vakıf yükseköğretim kurumlarında görev alamazlar.

Vakıf yükseköğretim kurumlarında çalışan öğretim elemanlarına, unvanlarına göre Devlet yükseköğretim kurumlarında ödenen ücret tutarından az ücret verilemez. Bu fıkra kapsamında Devlet yükseköğretim kurumlarında ödenen emsal ücretin hesaplanmasında ilgili mevzuat uyarınca aylıklara ilişkin hükümlerin uygulandığı kadroya bağlı ödemeler dikkate alınır."

10. Vakıf Yükseköğretim Kurumları Yönetmeliğinin *"Öğretim elemanları"* başlıklı 23. maddesi şöyledir:

"Öğretim elemanlarının seçimi, değerlendirilmesi, seçilenlerin uygun görülen akademik unvanlarla görevlendirilmeleri ve yükseltilmeleri yürürlükteki kanun ve yönetmelik hükümlerine uyularak vakıf yükseköğretim kurumunun yetkili akademik organlarınca yapılır. Öğretim elemanlarının atamalarında, devlet yükseköğretim kurumlarındaki atamalarda aranan şartlara ilaveten vakıf yükseköğretim kurumunun akademik yönden gerekli gördüğü şartlar da aranabilir. Vakıf meslek yüksekokullarında özellikle uygulamalı derslerde görevlendirilecek öğretim elemanlarının atanmasında çalışma deneyimine sahip olması gözetilir.

Vakıf yükseköğretim kurumlarında görev alacak olan akademik ve idari personelin çalışma esasları 2547 sayılı Kanunda devlet üniversiteleri için öngörülen hükümlere tabidir. Bu personelin aylık ve diğer özlük hakları bakımından ise 4857 sayılı İş Kanunu hükümleri uygulanır."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

11. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Muharrem ÜRGÜP, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 31/10/2022 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

12. Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

13. Dava, davalı vakıf üniversitesinde ingilizce okutmanı görevi ile çalışan davacının, iş sözleşmesini feshettikten sonra, ödenmediğini ileri sürdüğü kıdem tazminatı, ücretli izin, özel sağlık sigortası iadesi alacağı, Öğretim Görevlisi Kadrosuna geçişinden doğanücret alacaklarının, yasal faizi ile birlikte tahsiline karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

14. Davalı İstanbul Şehir Üniversiteside anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde 2809 sayılı *"Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu"*nun Ek 43. maddesi ile vakıf yükseköğretim kurumlarına ilişkin hükümlere tabi olmak üzere kamu tüzel kişiliğine sahip olarak kurulmuştur.

15. İdari rejime dayalı olarak düzenlenmiş bulunan Türkiye'nin idari yapısında, kamu tüzel kişiliği idari yargının görev alanının belirlenmesinde kullanılan ölçütlerden birisidir. Kamu tüzel kişilerinin kuruluş amacı kamu yararı, faaliyet konuları ise kamu hizmetidir. Bu bağlamda, Kamu Tüzel Kişileri, özel hukuk tüzel kişilerine nazaran üstün ve ayrıcalıklı kamu gücüne sahiptirler ve tek taraflı işlemlerle yeni hukuki durum yaratabilirler. Bu nedenle de personeli kamu hukukuna tabidir.

16. Kanunla kurulma ve kamu tüzel kişiliğine sahip olmanın yanı sıra, Devlet Üniversitelerinde olduğu gibi Vakıf Üniversitelerinin de anayasal güvence altına alınmış olan *"Bilimsel Özerkliğe sahip olmaları"* bir diğer ayrıcalığıdır. Üniversitelerde bilimsel özerklik ilkesi benimsenirken güdülen amaç, yükseköğretimin çeşitli siyasal çevre ve baskı grupları ile düşünce kümelerinin etkisinin dışında tutarak, bilimsel amaç, hedefler ve gereksinimlerine bağlı olmalarını sağlamaktır. Bu nedenle de, bilimsel faaliyetin asli unsurları olan yükseköğretim elemanlarının, görevleri, unvanları, atama, yükselme ve emeklilikleri gibi özlük haklarının kanunla düzenleneceği konusu, anayasal teminat altına alınmıştır.

17. Somut olay ve mevzuat hükümleri birlikte irdelendiğinde; davalı Üniversitenin, sürekli ve düzenli nitelikteki kamu hizmetinde çalıştırdığı davacının; statüsü, göreve alınması, hak ve yetkileri gözetildiğinde, İdare Hukuku kapsamında bir kamu personeli olduğu, aralarında düzenledikleri sözleşmenin de idari sözleşme niteliği taşıdığı açıktır.

18. Bununla birlikte, davacının sözleşmesinin tek taraflı feshinden sonra, bu sözleşmeye dayanarak açılan davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı"* başlıklı 2. maddesinin 1 (c) bendinde belirtilen; *"Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı*

taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar" kapsamında idari yargı yerinde görülmesi gerekmektedir.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, İstanbul 13. İdare Mahkemesinin 22/04/2022 tarihli ve E.2022/870 sayılı başvurusunun reddi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul 13. İdare Mahkemesinin 22/04/2022 tarihli ve E.2022/870 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE,

31/10/2022 tarihinde Üye Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Muharrem ÜRGÜP'ün KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Doğan	Eyüp	Muharrem
TOPAL	AĞIRMAN	SARICALAR	ÜRGÜP

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

KARŞI OY

Dava, vakıf yükseköğretim kurumu statüsündeki İstanbul Şehir Üniversitesi bünyesinde İngilizce Okutmanı olarak görev yapmakta iken 4857 sayılı İş Kanunu'ndaki haklı fesih sebebine dayanarak sözleşmesini fesheden davacının, kıdem tazminatı ve diğer işçilik alacaklarının tahsili istemiyle açılmıştır.

Davalı İstanbul Şehir Üniversitesi, yukarıda anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumlan Teşkilatı Kanunu'nun Ek 136. maddesi ile vakıf yükseköğretim kurumlarına ilişkin hükümlere tabi olmak üzere kamu tüzel kişiliğine sahip olarak kurulmuştur.

Somut olay ve mevzuat hükümleri birlikte irdelendiğinde; davacı ile davalı Vakıf Üniversitesi arasında imzalanan iş sözleşmesi, davacının bu iş sözleşmesine aykırılıktan bahisle 4857 sayılı Kanun hükümleri gereğince sözleşmeyi haklı nedenle feshetmiş olması, uyuşmazlığın üniversitedeki çalışma esaslarına ilişkin olmayıp aylık ve diğer özlük haklarına ilişkin olması hususları dikkate alınarak, davacının kıdem tazminatı ile diğer işçilik alacaklarının tahsiline ilişkin uyuşmazlığın adli yargının görev alanında bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yukarıda anılan Yargıtay içtihadında da belirtildiği üzere, 2547 sayılı kanunu kapsamındaki kamu hizmetini yürüten davacı öğretim görevlisinin ders yükü, disiplin gibi çalışma esasları yönünden aynı kanun'a tabi olduğu tartışmasız ise de, kendisinin iş sözleşmesi ile çalıştığı ve uyuşmazlık konusunun işçilik alacakları olduğu gözetildiğinde kamu hizmeti niteliğindeki görevin özel hukuk ilişkisini ortadan kaldırmayacağı, ilgili Yönetmelik'te düzenlendiği gibi aylık ve diğer özlük hakları bakımından 4857 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı, 7036 sayılı kanun'un 5/a maddesi uyarınca da iş mahkemelerinin görevli olduğu anlaşılmıştır.

Yukarıda belirtilen hususlar göz ününde bulundurularak; İstanbul Anadolu 27. İş Mahkemesinin yargı yoluna ilişkin görevsizlik kararının kaldırılması gerektiğini ve adli yargının görevli olduğunu düşündüğümüzden sayın çoğunluğun görüşüne katılmıyoruz.

Üye	Üye	Üye
Doğan	Eyüp	Muharrem
AĞIRMAN	SARICALAR	ÜRGÜP